

ALLES OVER ISRAËL

TOV!

club magazine

Tov! is een uitgave van Christenen voor Israël

EEN FEEST VOL
CADEAUTJES!

OP POERIM
ONDERSTEBOVEN
ALLES

THEMA:

POERIM

- 4** **Het verhaal van Poerim**
Esther, Mordechai, Haman, Ahasveros ...
- 6** **Doe-pagina**
Bouw je eigen poerimmasker en meer
- 7** **Een feest van cadeautjes**
Net als in de tijd van Esther
- 8** **Feest!**
Familie Evers viert Poerim
- 10** **Vasten voor een feestje?**
Over Ta'aniet Esther
- 11** **De ratel van Jakob**
Poerimverhaal
- 12** **De burcht Susan**
- 14** **Recept Hamansoren**
Jam jam!
- 16** **Verkleedwedstrijd!**

Shalom!

VOORDAT JE BEGINT
TE LEZEN ...

Deze tweede special over de Joodse feesten gaat he-le-maal over Poerim, of het Lotenfeest. Je weet wel, van het verhaal van koningin Esther, uit de Bijbel. Als je van kleurrijk houdt, is Poerim vast je favoriete Joodse feest. Het lijkt wel een beetje op carnaval. Heel veel mensen verkleeden zich in grappige kostuums en er zijn vrolijke optochten door de straten. Maar zoals dat met alle Joodse feesten is,

gaat achter al deze vrolijkheid een bijzonder verhaal schuil. In dit nummer lees je daar alles over en vertellen we je hoe Joden het Poerimfeest vieren.

Veel leesplezier!

Groetjes Ruben

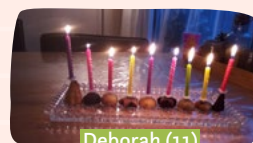
Concept en realisatie: BladenMakers

Club nieuws

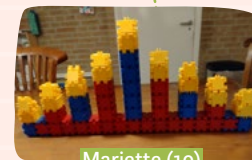
ESTHER OF HADASSA?

De heldin van het Poerimverhaal is natuurlijk koningin Esther. Maar wist je dat zij eigenlijk Hadassa heette? Esther was haar Perzische naam. Esther betekent 'ster', maar in het Hebreeuws klinkt in die naam ook het Hebreeuwse woord voor 'verborgen'. Dat is wel toepasselijk, want Esther verborg dat ze een Joodse was tot het moment dat ze koning Ahasveros vroeg om haar volk te sparen.

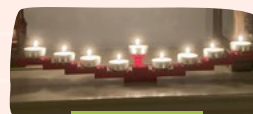
WINNAARS PRIJZENPUZZEL

Deborah (11)
uit Hoofddorp

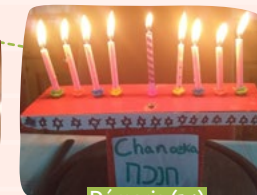
Mariette (10)
uit Oosterland

Alexander (11)
uit Waddinxveen

Corianda (10)
uit Oosterland

Dámaris (14)
uit Peraia, Griekenland

Onze laatste prijzenpuzzel was geen puzzel, maar we vroegen jullie om een eigen chanoekia te maken, weet je nog? Vijf knutselaars maakten een prachtige chanoekia. Deborah maakte er een van cakepops, Corianda een van PlayMats en haar zusje Mariette maakte er een van clics! Helemaal

in Griekenland knutselde Dámaris er lustig op los met hout en verf en tenslotte maakte Alexander een stijlvolle chanoekia van lego! Wij konden moeilijk kiezen welke we het mooiste vonden, dus belonen we alle vijf deze creatievelingen met een leuke prijs.

BEKIJK 'T VERHAAL VAN POERIM IN ZANDKUNST!

Scan de QR-code en kijk een prachtig filmpje waarin het verhaal van Esther wordt verteld met zandkunst!

HET VERHAAL VAN POERIM

Lang geleden leefde er in het oude koninkrijk Perzië, in de hoofdstad Susa, een koning die Ahasveros heette. Ahasveros was heerser over een enorm rijk. Hij schepte graag op over zijn macht en zijn rijkdom en daarom werden aan het hof vaak uitbundige feesten gegeven, waar hij alle belangrijke bestuurders uit zijn rijk voor uitnodigde.

De zalen werden prachtig versierd en overal stonden tafels met het heerlijkste voedsel en ieder kreeg zijn uit een gouden beker. Ahasveros schiep ook graag op over zijn mooie vrouw, koningin Vashti, en hij beval haar te halen. Maar de koningin weigerde om bij al die feestvierende mannen te komen. Dat was nog nooit gebeurd en Ahasveros liep helemaal rood aan! Wat moet ik nu doen, vroeg hij zenuwachtig aan de minister-president. Weg met haar, antwoordde hij. We zoeken wel een ander die gehoorzamen wil, want dit is ongehoord!

SCHOONHEIDSWEDSTRIJD

Om een nieuwe koningin te vinden, werd een grote schoonheidswedstrijd gehouden om het mooiste meisje in Perzië te vinden. En weet je wie er won? Esther, het nichtje van oom Mordechai. Niemand wist dat zij een Jodin was. En de koning? Die liet uitnodigingen voor het volgende feest uitschrijven.

HAMAN, DE JODENHATER

Intussen was daar Haman, die net zo belangrijk wilde worden als de nieuwe koningin, het liefst nog belangrijker. Op straat moest iedereen voor hem buigen. En in de hele stad was er maar één man die dat weigerde, de Jood Mordechai, de oom van Esther. Haman werd vreselijk boos op Mordechai en eigenlijk op alle Joden in Perzië. Hij verzond een plan om hen allemaal uit te roeien, maar het eerst die koppige Mordechai! Haman beloofde de koning veel geld voor de schatkist en kreeg daarom toestemming om zijn boze plan uit te voeren. Haman wierp het lot om een datum te prikken waarop de Joden zouden worden

GOD BESCHERMT ZIJN VOLK

In het boek Esther lees je nergens over de Heere God. Toch zie je Hem door alle gebeurtenissen heen aan het werk. God beschermt Zijn volk Israël!

uitgeroeid. Dat viel op de 14de van de maand adar.

ESTHER MOET IETS DOEN

Mordechai hoorde van Hamans plan. Vreselijk, dat zou de dood van alle Joden betekenen! Esther moest er iets aan doen! Ze moest naar de koning gaan en hem smeken haar volk te sparen. Maar Esther was bang. Je kon niet zomaar ongevraagd op bezoek bij de koning om hem iets te vragen. Dat kon alleen maar als hij je uitnodigde. Ze vroeg haar volk te gaan vasten en dat zou zij zelf ook doen. Zo smeekten ze God om het volk te redden van deze boosdoener Haman.

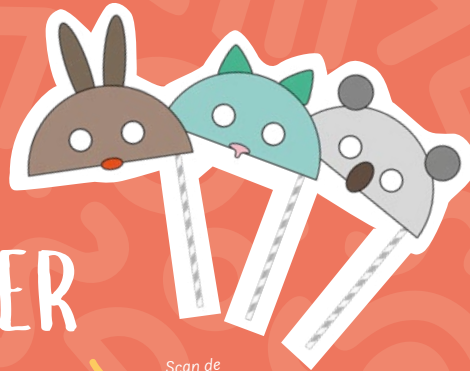
ESTHERS PLAN

Op de derde dag verzamelde Esther alle moed en ging naar de koning. Ze had intussen een plan bedacht en nodigde de koning en Haman uit voor een etentje. En daarna nog een keer. Haman was verheugd dat hij opnieuw mocht komen, zo belangrijk was hij! Maar dat pakte heel anders uit. Tijdens het laatste etentje vertelde Esther de koning over het gemene plan van Haman. De koning moest diep nadenken. Hij had Haman toestemming gegeven, maar hij had niet geweten dat Esther ook een Jodin was. Ten slotte besloot hij dat alle Joden zich op die dag mochten verdedigen. En Haman? Die werd op bevel van de koning aan zijn eigen galg opgehangen. Omdat de Joden aan hun lot ontsnapten, werd er een feestdag uitgeroepen: het Poerimfeest.

KNUTSEL JE EIGEN

POERIMMASKER

Scan de
QR-code

Scan de QR-code op deze pagina en download onze poerimmasker knutselplaat, print 'm uit, kleur hem in en maak je eigen fantastische masker voor vrolijke poerimpret! Je kunt hem ook vinden op tovclub.nl/poerim-knutselplaat.

WOORDZOEKER

Als je alle woorden hebt weggestreep
hou je een les over uit het Poerimverhaal.

AHASVEROS	MOOI
EER	MORDECHAI
ESTHER	PERZIË
HADASSA	POERIM
HAMAN	POORT
KONINGIN	SUSAN
KRONIEK	VASHTI
LOTEN	

M	K	O	N	I	N	G	I	N	G
A	O	O	D	P	O	E	R	I	M
H	K	R	V	A	S	H	T	I	I
A	R	S	D	H	A	M	A	N	H
S	O	L	U	E	S	V	E	P	A
V	N	O	M	S	C	R	B	E	D
E	I	T	O	T	A	H	O	R	A
R	E	E	O	H	R	N	A	Z	S
O	K	N	I	E	E	R	G	I	S
S	P	O	O	R	T	E	N	E	A

EEN FEEST VAN
CADEAUTJES

“... om deze dagen te maken tot dagen van maaltijden en blijdschap, om elkaar geschenken te sturen en gaven te geven aan de armen.” (Esther 9:22)

Het Poerimfeest is een vrolijk feest met lekker eten. Maar in de tekst in het Bijbelboek Esther, klinkt ook de opdracht om elkaar cadeautjes te geven en om geld te geven aan de armen. In het Hebreeuws heten deze opdrachten misloach manot (het cadeautjes geven) en matanot l'evjonim (gaven voor de armen).

Tijdens Poerim maken Joden daarom vaak mandjes met allerlei lekkere dingen, zoals chips, snoep of gebakjes en die brengen ze rond aan burens, vrienden en bekenden. En omdat iedereen dat doet, krijg je op Poerim dus ook vaak meerdere mandjes met lekkers terug!

Joodse geleerden hebben uitgelegd dat deze gewoonte er is om te laten zien dat Haman ongelijk had. In het Bijbelverhaal over Esther lees je namelijk dat hij tegen

de koning zegt: “Eén volk is er dat verstrooid en verspreid is onder de volken in alle gewesten van uw koninkrijk.” Door elkaar cadeautjes te geven en te zorgen voor de armen, laten Joden zien dat ze niet verstrooid zijn, maar juist één. Dat ze bij elkaar horen en naar elkaar omzien. Daarom is het extra mooi als je een mandje met lekkers geeft aan mensen met wie je bijvoorbeeld ruzie hebt gehad. Op die manier laat je zien dat je het goed wilt maken en dat is een soort herstel van wat gebroken was.

FEEST!

FAMILIE EVERS VIERT POERIM

In Israël woont de Nederlands-Joodse familie Evers. Maak kennis met Ta'ir (10), Nogah (8), Malachi (5) en Oriah (5). Je kunt ze allemaal prachtig verkleed zien op de foto's. Hoe vieren zij Poerim?

WAT VOOR EEN FEEST IS POERIM?

Poerim is een feest waarbij alles ondersteboven is. Je mag gek doen, je mag je opzichtig schminken, je mag rare kleren aan. Volwassenen dragen een mal hoedje of hebben een feestneus op. Poerim wordt door het hele land heen gevierd, overal is er een vrolijke feeststemming.

BEGINT POERIM VOOR JULLIE OP DE DAG ZELF?

Nee hoor, al lang voor die tijd zijn de kinderen aan het verzinnen welk kostuum ze aan

Alle kinderen verkleeden zich zo mooi mogelijk.

willen deze keer. Elk jaar is dat iets anders, ook omdat je uit je verkleedkleren van vorig jaar bent gegroeid.

VASTEN JULLIE VOORDAT HET FEEST BEGINT?

Alleen als je ouder bent dan 12 jaar (voor meisjes) of 13 jaar (voor jongens) vast je de dag voor het feest. Dat heet in het Hebreeuws *ta'anit ester*.

HOE GAAT HET OP SCHOOL?

Op elke school is het al weken van tevoren een drukte van belang. Verschillende klassen kiezen een thema waar de hele klas aan werkt. Alle kinderen verkleeden zich zo mooi mogelijk en in de week voor Poerim komen de ouders kijken. In de klassen staan er versierde tafels waar je iets kunt doen of bekijken: ze noemen dat *sjoek poerim*: de Poerimmarkt. Er wordt ook volop geknutseld. Zo maken de leerlingen zelf ratels van allerlei kosteloos materiaal

of kralen. In de aanloop naar het feest worden er Poerimliedjes gezongen.

GAAN JULLIE OOK NAAR DE SYNAGOGE MET POERIM?

Ja, in de synagoge wordt de boekrol van Esther voorgelezen en daar gaan we met het hele gezin heen. Bij Poerim mogen mannen en vrouwen voorlezen, die boven de 12 (voor meisjes) of 13 zijn (voor de jongens). Elke keer als je de naam Haman hoort, mag je heel hard gaan roepen of je ratel laten horen, dus het is geen rustige dienst! Het is de bedoeling dat je het verhaal minimaal twee keer hoort, maar dat mag ook thuis of op straat, waar groepjes mensen staan te luisteren naar iemand die voorleest.

ZIJN ER OOK CADEAUTJES MET POERIM?

Ja, het is de gewoonte om geld te geven aan de arme mensen en om mandjes met lekkers uit te delen aan minstens drie andere mensen. Met de kinderen maken we mandjes met zakjes snoep en snacks voor vriendjes en vriendinnetjes. Daar zijn we de hele ochtend mee bezig en de kinderen brengen die dan rond. Ze krijgen op hun beurt ook mandjes met lekkers terug, dus er valt genoeg te snoepen met Poerim!

EN HOE ZIT HET MET ETEN?

Bij Poerim hoort een feestelijke maaltijd. Er wordt extra zorg besteed aan de aankleding, want die moet er koninklijk uitzien. De volwassenen drinken wijn bij het eten, de kinderen sap. Verder bakken we speciale koekjes, de Hamansoren.

Dankjulliewel voor je uitleg. We wensen jullie een vrolijk Poerim!

VASTEN VOOR EEN FEESTJE?

De dag voordat het Poerimfeest begint is een vastendag. Joden eten dan niets van zonsopkomst tot zonsondergang. Beetje vreemd, niet? Ben je druk feestpakketjes aan 't inpakken en verkleedkleden uitzoeken, mag je niets eten. Verstoort dat niet de voorpret?

Deze vastendag, *Ta'aniet Esther*, is er echter niet voor niets. Het Poerimfeest is natuurlijk superleuk en vrolijk, maar door te vasten, staan Joden ook stil bij de ernst van de situatie. Vasten is een manier om iets aan de Heere God te vragen. Je bidt niet alleen, maar je laat al je eten zelfs staan om aan de Heere God te laten zien dat je echt Zijn hulp nodig hebt. Dat deden Esther en de Joden in het Poerimverhaal. Hun leven stond op het spel!

Door vóór het Poerimfeest een dag te vasten, staan Joden erbij stil dat je wel leuk kunt gaan feesten, maar dat we Gods hulp *altijd* nodig hebben. Ook nu nog zijn er mensen die de Joden willen uitroeien. Daarom viert Israël niet alleen de bevrijding van Poerim, maar vasten ze nog altijd. Zo blijven ze aan de Heere God vragen om hen te beschermen en wordt het Poerimfeest een bemoediging: De Heere zal je beschermen!

DE RATEL VAN JAKOB

In het Russische plaatsje Vardik woonden vroeger veel Joden. Het was kort voor Poerim toen de zoon van de Russische Tsaar eens in de bossen rond het dorp ging jagen. 's Avonds verbleef de prins in de herberg in Vardik waar zijn Joodse gastheren hem goed verzorgden. Maar de volgende ochtend was de prins ziek. Bodem werden naar de Tsaar gestuurd en dienaren en geleerde artsen kwamen naar de stad om voor de prins te zorgen. Maar wat ze ook deden, de prins bleef ziek. Al snel werd het valse gerucht verspreid dat de Joden de prins zouden hebben vergiftigd. Als de prins de volgende dag niet beter zou zijn, zouden de Joden van Vardik dit met de dood bekopen, dreigden de dienaren van de Tsaar.

Het Poerimfeest brak aan. Omdat de prins rust nodig had, moesten de Joden muisstil blijven. De rabbijn las de rol van Esther daarom fluisterend voor in de synagoge.

Maar één jongetje had niet goed geluisterd. Jakob had, zoals altijd met Poerim, zijn ratel meegenomen naar de synagoge. Om de naam van Haman te vergeten, mocht je immers veel herrie maken als die naam werd voorgelezen. Toen de rabbijn dan ook bij de naam Haman kwam, begon Jakob driftig herrie te maken met z'n ratel. Iedereen schrok! Wat zouden de verzorgers van de prins wel niet zeggen nu de rust zo wreed werd verstoord!?

Die verzorgers schrokken ook van het geluid van Jakobs ratel. Boos stonden ze op om de Joden een lesje te leren, maar toen hoorden ze een bekende stem. Ook de prins was wakker geworden van het geluid van de ratel. "Wat een vrolijk geluid", zei hij. "Ik heb dorst!" De prins was weer beter geworden! Het werd een uitbundig Poerimfeest. En Jakob, die kreeg zoveel lekkers dat hij wekenlang kon blijven snoepen!

DE BURCHT SUSAN

Het verhaal van Esther speelt zich af in de burcht Susan ('Sjoesjan'). Dit was de hoofdstad van het Perzische rijk in die tijd. Voor de tijd van Esther heette de streek waarin Susan ligt Elam. Ook de profeet Daniël en Nehemia woonden in Susan.

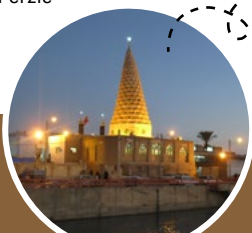
Tegenwoordig heet de stad Shush ('Sjoesj'). Nog altijd kun je nabij deze stad de ruïnes vinden uit de tijd van koning Ahasveros en koningin Esther. Die zijn behoorlijk indrukwekkend!

De Joden die in Susan woonden, waren daar door koning Nebukadnezar naartoe gevoerd. Die was koning van het Babylonische rijk, maar dat werd al snel veroverd door de Perzen. De Perzische koning Kores stond de Joden toe om weer terug te keren naar Jeruzalem en de stad en de tempel te herbouwen. Dat kun je lezen in de Bijbel. Toch bleven veel Joden in Perzië wonen. Door de eeuwen heen zijn er grote Joodse gemeenschappen

geweest in wat nu Irak en Iran is. Het is heel waarschijnlijk dat de 'wijzen uit het oosten' uit het kerstverhaal Joodse geleerden uit deze gemeenschappen waren!

De regering van Iran, waar Shush ligt, maakt er tegenwoordig geen geheim van dat ze Israël willen vernietigen. Het lijkt wel een moderne Haman. Iran is vandaag de dag Israëls grootste vijand. Maar ook nu mogen we erop vertrouwen dat de Heere God Israël zal beschermen!

In Shush ligt nog altijd het graf van de profeet Daniël. Er is een toren overheen gebouwd. Het graf is voor zowel Joden als moslims een heilige plek.

LOS DE REBUS OP

k = w	b = ns	j + ,	ko + in	est + t = ?	g = w	- j	b = j - d	p = v i = oe
p = h	b = z	g = j - it	geg + n = v	t = d l = n.				

OPLOSSING: _____

ZOEK DE TIEN VERSCHILLEN

BAK JE EIGEN

HAMANSOREN

Tijdens Poerim worden er speciale koekjes gegeten die Hamansoren genoemd worden. Deze lekkere koekjes zijn heel makkelijk te maken, probeer het maar!

INGREDIËNTEN

- 150 gram tarwebloem
- 100 gram roomboter
- 2-3 eetlepels honing
- 1 ei
- 1 theelepel bakpoeder
- snufje zout

VOOR DE VULLING

Kies zelf maar wat je lekker vindt! Je kunt bijvoorbeeld fruit, jam, noten en zaden gebruiken om een lekkere vulling te maken, maar je kunt ze bijvoorbeeld ook maken met room of chocolade!

EN DAN?

1. Meng alle ingrediënten voor het deeg door elkaar tot het een goed kneedbaar deeg is.
2. Rol het uit tot ongeveer een halve centimeter dikte en steek er rondjes uit van zo'n 7 cm doorsnee.

3. Doe er een schepje van je zelfgekozen vulling op en vouw nu de deegcirkels op drie plaatsen over de vulling heen tot een driehoek.

4. Bak de koekjes in 15-20 minuten gaar in een voorverwarmde oven op 175°C

Eet smakelijk!

BE'TE
AVON!

WIST JE DAT ...

... je in de synagoge bij het voorlezen van de Esterrol lawaai mag maken? Iedere keer als de naam HAMAN klinkt mag je hard boe! roepen, op de grond stampen en met ratels kabaal maken.

... je tijdens het Poerimfeest net zoveel wijn mag drinken tot je het verschil niet meer weet tussen de slechte Haman en de goede Mordechai? Gelukkig gaan de meeste feestvierders niet zo ver!

... de dag voor het feest een vastendag is? Dat herinnert de mensen aan het vasten van het volk en van Esther in die tijd van grote nood.

... de boekrol van Esther maar één stok heeft? Dat mag omdat de naam van God niet genoemd wordt. Vaak is de rol heel mooi versierd met allerlei afbeeldingen uit het verhaal en de stok prachtig bewerkt.

... er tijdens Poerim overall optochten worden georganiseerd met verklede kinderen? Overall zie je dan Esthers, Mordechai's en Hamans op straat lopen!

... dat het de gewoonte is met Poerim de armen geld te geven en mandjes te maken met lekkers erin om uit te delen aan vrienden en bekenden?

... Poerim ook wel het lotenfeest wordt genoemd? Dat komt omdat het lot werd geworpen om de dag te bepalen waarop alle joden gedood moesten worden.

... er in aanloop naar Poerim veel goede grappen gemaakt worden? Je kunt het vergelijken met de 1 april grappen.

Verkleedwedstrijd!

Poerim vraagt natuurlijk om een vrolijk verkleedpartijtje! Zoek daarom een originele outfit bij elkaar en maak er een vrolijke foto van!

Stuur die **vóór 1 april** naar **info@tovclub.nl** en wie weet win jij een leuke prijs! Wij kiezen de vrolijkste, origineelste foto uit, dus doe echt je best! Knutsel een bijzonder masker, maak een mooie achtergrond voor je foto of zorg voor vrolijke accessoires! Hoe blijer wij worden van je foto, hoe beter!

Vergeet bij je inzending niet je leeftijd en je adres door te geven.

Meer weten?

Wil je lid worden van de Tov!Club of wil je zelf een spreekbeurt over Israël houden? Lijkt het jou leuk om in jouw klas een les te krijgen over het Jodendom? Of wil je iets vragen? Je kunt ons op veel manieren bereiken. **www.tovclub.nl**

Deze TOV! werd samengesteld door Henriët Poot, Ruben Ridderhof en Michèle Weststeijn.

Een gift voor de TOV!Club kan overgemaakt worden naar: NL42ABNA0406954380

De TOV!Club is de kinderclub van de Stichting Christenen voor Israël.
☐ www.tovclub.nl
✉ info@tovclub.nl